

Η ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Υπερβίβω υπό τῶν Ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τῆς παιδικῆς φιλίας.
καὶ καταβίβω υπό τῶν Οὐκραϊνικῶν Πατριάρχων Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ ΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΑΙ, Νοέμβριος 1880.

ἌΡΙΘ. 11.

Π. ΠΑΥΚΡΩΝΗΣ

ΑΠΟ 1^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1881

« Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων » θὰ ἐκδίδωται

ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

—Καὶ μετὴν αὐτὴν συνδρομὴν—

Ἐὰν οἱ συνδρομηταὶ μας πενταπλασιασθῶσιν.

Ὅσοι ἐκ τῶν μικρῶν μας συνδρομητῶν εὐχρησθήθησαν νὰ ἐνεργήσωσι καὶ ἐγγράψωσι νέους συνδρομητὰς διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, παρακαλοῦνται νὰ μᾶς ἐπιστρέψωσι τὰς ἀγγελίας περὶ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστελλόντων ἡμῖν νέους συνδρομητὰς μετὰ τοῦ ἀντιτίμου τῶν συνδρομῶν, θὰ δημοσιεύσωμεν ἐν ἰδίῳ καταλόγῳ τὴν προσεχῆ Ἰανουάριον, σημειοῦντες συγχρόνως τὴν διαμονὴν των, τὸ σχολεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι, τὴν ἡλικίαν των— ἐὰν θέλωσι — καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν νέων συνδρομητῶν οὓς ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ ἐγγράψῃ.

Πρὸς τοὺς ἐπιστρέψαντας ἤδη τὰς ἀγγελίας των μετὰ νέων συνδρομητῶν, καθὼς καὶ πρὸς τοὺς σπεύσαντας οὕτω προθύμως ν'ἀνανεώσωσι τὴν συνδρομὴν των διὰ τὸ τρίτον ἔτος 1881, ἐκφράζομεν τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας μας διὰ τὸν εὐγενῆ ζῆλόν των καὶ διὰ τὴν πρὸς « τὴν Διάπλασιν » ἀγάπην των.

Ἡ Διεύθυνσις.

Ο ΤΙΜΟΛΕΩΝ

« Παραμερίσατε! παραμερίσατε! Ἔρχεται ὁ Τιμολέων ἔφιππος. Νά! δὲν ἀκούετε αὐτὸ τὸ γροῦ-γροῦ-γροῦ; εἶνε οἱ τροχοὶ τοῦ ἵππου του! Παραμερίσατε λοιπὸν, δὲν ἀκούετε; ἔφθασεν, ἰδοὺ ἐφάνη! Παρατηρήσατέ τον, ἴδετε τὸν ἵππον του! τί παράδοξος ἵππος! Ἐγὼ τὸν ἔχω ἰδεῖ χιλιάκις ἕως τώρα καὶ πάλιν θὰ σταθῶ νὰ τὸν ἴδω' ἂν θέλετε μείνατε καὶ σεις' ἀπ' ἐδῶ ἀκριβῶς θὰ περάσῃ. . . »

« Ἀλλὰ ποῖος λέγει αὐτά; » θὰ μ' ἐρωτήσωσιν ἀνυπομόνως ὅσοι ἐκ τῶν μικρῶν μας ἀναγνωστῶν δὲν παρετήρησαν τὴν πρώτην εἰκόνα — διότι ὅσοι τὴν παρετήρησαν ἐμάντευσαν βεβαίως, ὅτι ὁ ταῦτα λέγων εἶνε ὁ Φοῖβος, τὸ μικρὸν αὐτὸ κυνᾶριον τὸ ὁποῖον καθήται καὶ παρατηρεῖ μετὰ τὴν ἐκπληξίν τὸν μικρὸν ἵππῶν μας.

« Τὸ κυνᾶριον ὁμιλεῖ; Τί νόστιμα ποῦ τὸ λέγετε! καὶ μετὰ πόσῃ ἀφέλειαν! Καὶ ἀπὸ πότε ἤρχισαν νὰ ὁμιλῶσι καὶ οἱ κύνες; »

Μὴ πᾶς φαίνεται παράδοξον, μικροῦ μου φίλου. Ὁ φοῖβος εἶνε τοῦ Τιμολέοντος, καὶ ὡσάκις οὗτος ἐξέρχεται μετὰ τὸν ἵππον του, τὸ κυνᾶριον προπορεύεται εἰς τὰς ὁδοὺς γαυγίζον πρὸς ὅσους συναντᾷ, ὡς νὰ τοὺς διατάσῃ, ὡς νὰ τοὺς προτρέπῃ εἰς κᾄτι τι· ὅταν δὲ κουράζεται φωνάζον: γαυ-γαυ-γαῦ, γαυ γαῦ, σταματᾷ, ὕστερον τρέχει καὶ πάλιν σταματᾷ περιμένον νὰ διέλθῃ ἐμπροσθέν του ὁ κύριός του ἔφιππος, διὰ νὰ θαυμάσῃ τὸν παράδοξον αὐτὸν ἵππον, ὁ ὁποῖος δὲν περιπατεῖ μετὰ τοὺς πόδας του, καθὼς ὅλοι οἱ ἄλλοι ἵπποι ὅσους ἐγνώρισεν, ἀλλὰ ἔχει τροχοὺς καὶ μετὰ αὐτοῦ τρέχει! Τοῦτο εἶνε ἀκατανόητον διὰ τὸν Φοῖβον· εὕρσκει ὁμοίως ὅτι θὰ ἦτο πολὺ εὐχάριστον πράγμα νὰ εἶχε καὶ αὐτὸς τροχοὺς.

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ παρατεταμένον γαῦ γαῦ, τί ἄλλο σημαίνει, παρ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνεγνώστε εἰς τὴν πρώτην παράγραφον;

« Ἀλλὰ ποῖος εἶνε αὐτός ὁ Τιμολέων, ὁ ὁποῖος παρουσιάσθη ἐνώπιόν μας καθήμενος

ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ἵππου του μετὰ τὴν σοβαρότητα ὡς νὰ ἦτο στρατάρχης; θὰ εἶνε ἴσως κἀνὲν φαντασμένον παιδίον; »

Ὅχι, μικρὴ μου ἀναγνώστα, ὄχι! ὁ Τιμολέων καθόλου δὲν εἶνε φαντασμένος· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα εἶνε τοσοῦτον καταδεκτικὸς καὶ τοσοῦτον φιλόφρων καὶ εὐπροσέγγυρος, ὥστε οὐδέποτε εἶπε κἀνεὶς, ὅτι κἀμνεὶ τὸν ὑπερήφανον ἐπειδὴ εἶνε υἱὸς πλουσίων. Καὶ εἰς τὸν ἵππον του ἀκόμη ὅταν εὕρσκεται παρατηρεῖ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὴ τυχὸν διέρχεται κἀνεὶς γνώριμός του, διὰ νὰ τὸν χαιρετήσῃ ἔχει τόσο ἀφελεῖς τρόπους καὶ τόσο ἀγαθὴν καρδίαν, ὥστε ἀμέσως συμφιλιούται μετὰ τὰ παιδία τῆς ἡλικίας του, ὅσα δεῖξωσιν ὅτι ἐπιθυμοῦσι νὰ γίνωσι φίλοι του.

Ἐὰν θέλετε καὶ σεῖς νὰ τὸν γνωρίσετε, στρέψατε τὴν πρώτην σελίδα καὶ παρατηρήσατέ τον ὀλίγον· αὐτὸς τότε ἀμέσως θὰ στρέψῃ τὰ βλέμματά του πρὸς σᾶς, καὶ, ἂν ἐξακολουθήσετε ἐπ' ὀλίγας στιγμᾶς νὰ τὸν παρατηρᾶτε, θὰ σᾶς χαιρετήσῃ. . . καὶ θὰ γενῆτε φίλοι.

ΚΡΙΤΩΝ.

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟΝ ΜΑΣ! . . .

Εἰς ἓνα στενὸν ὁροῖσκον τῶν Ἀθηνῶν, ὀπίσω τῆς Ἀκροπόλεως, εὕρσκεται μία οἰκία μικρά, πάρα πολὺ μικρά, ἰσόγειος· οἱ τοῖχοι τῆς ἤρχισαν νὰ κρημνίζονται καὶ ἡ στέγη τῆς πλησιάζει νὰ καταπέσῃ· τὰ δύο παράθυρά τῆς δὲν ἔχουν ἕλους, καὶ, διὰ νὰ μὴ εἰσέρχεται ὁ ἄνεμος, κολλῶσιν ἐσχισμένα παλαιόπανα ἢ τεμάχια ἐφημερίδων ἀντὶ ἕλων· ἀλλ' ἡ προφύλαξις αὕτη δὲν ὠφελεῖ διόλου, διότι ὁ ἄνεμος εἰσδύει, συρίζων διὰ τῶν ἀναριθμητῶν ὀπῶν τῆς οἰκίας, κατὰ τὰς ψυχρὰς ἡμέρας τοῦ φθινοπόρου καὶ πρὸ πάντων τοῦ χειμῶνος, καὶ οἱ δυστυχεῖς, οἱ κατοικοῦντες ἐντὸς αὐτῆς, τρέμουσιν ἐκ τοῦ ψύχους.

— Ἀλλὰ εἶνε δυνατόν, θὰ μᾶς ἐρωτήσῃ τις ἐκ τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν μας, εἶνε δυνατόν εἰς τοιοῦτον παλαιόσκητον νὰ κατοικῶσιν ἄνθρωποι; »

— Δυστυχῶς εἶνε δυνατόν, μικρὴ μου

φίλε, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶνε πλούσιοι καὶ δὲν ἔχουσι μέγαλα καὶ μεγαλοπρεπεῖς οἰκίας· ὑπάρχουσι καὶ πτωχοὶ, πολλοὶ μάλιστα, οἵτινες τὸν ὀλίγον ξηρὸν ἄρτον τὸν ὁποῖον τρώγουσι τὸν ἀποκτῶσι μετὰ δυσκολίας τὰς ὁποίας οὔτε νὰ φαντασθῆς ἠμπορεῖς· ἄλλοι οὐδ' αὐτὸν τὸν ἄρτον των δύνανται νὰ κερδίσωσι, διότι εἶνε ἀσθενεῖς καὶ κατὰκοιτοὶ καὶ οὔτε ἰατρὸν ἔχουσι, οὔτε ἰατρικά, τοὺς εὕρσκει δὲ πολλάκις ἡ ἐσπέρα χωρὶς οὐδὲ ψυχίον νὰ βάλωσιν εἰς τὸ στόμα των, ἔπειτα νυκτόνει, καὶ πλαγιαζέουσι νηστικοὶ νὰ κοιμηθῶσιν· ὑπάρχουσι παιδία ὀρφανὰ, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι κἀνεὶνα εἰς τὸν κόσμον νὰ τὰ προστατεύσῃ· δὲν ἔλαβον τῆς μητρὸς των τὸ φίλημα καὶ δὲν τὰ ἐσφιγξεν ἀγαθὴ μητρικὴ, καὶ ἀποθνήσκουσι μίαν ἡμέραν δι' ἔλλειψιν ὀλίγης στοργῆς, ὡς ἄνθη στερούμενα ὀλίγων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου.

Ἵπάρχουσι λοιπὸν δυστυχεῖς, κατοικοῦντες εἰς τοιαῦτα παλαιόσκητα· καὶ εἰς τὴν κατακρημνισμένην οἰκίαν, περὶ ἧς σοὶ εἶπον ἀνωτέρω, κατοικεῖ ἓν ὄρφανόν.

Ἐν ὀρφανόν! Ὅταν ἐνίστε, μικροῦ μου φίλοι, ἀπαντᾶτε εἰς τὸν δρόμον κἀνὲν παιδίον κατὰμαυρα ἐνδεδυμένον, χλωμόν καὶ παραπονεμένον, ἔχον χαμηλωμένους καὶ ἀπὸ δάκρυα θαλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς του, μὴν τὰ ἀφήσητε, πλησιάζατέ το, εἰπατέ τῷ δύο γλυκεῖς λόγους, δύο παρηγορητικούς λόγους. ὦ! ἀγαπάτέ το, ἀγαπάτέ το πολὺ, διότι τὸ δυστυχὲς εἶνε ὄρφανόν! . . .

Τοιοῦτον ἦτο καὶ τὸ παιδίον τῆς μικρᾶς οἰκίας.

Ἦτο δέκα ἐτῶν· ἦτον ἐρημον ἐπὶ τοῦ κόσμου· ὁ πατήρ του καὶ ἡ μήτηρ του εἶχον ἀποθάνει· εἶχε μείνει μόνον μία μακρυνή του θεία, ἡ ὁποία τὸ ἐλυπήθη καὶ τὸ ἔλαβεν εἰς τὴν πτωχὴν τῆς οἰκίας, ἀλλ' αὕτη οὔτε νὰ τὸ θρέψῃ ἠδύνατο· τὸ δυστυχὲς ὄρφανόν! ἀπὸ τὴν λύπην, ἀπὸ τὰς στερησεις, ἀπὸ τὰς κακουχίας, καὶ ἀπὸ ἓν ἄλλο τρομερὸν εἶδος λύπης, τὸ ὁποῖον εὐχομαι κἀνεὶς ἀπὸ σᾶς νὰ μὴ γνωρίσῃ· ἀπὸ τὴν ὀρφανίαν, ἠσθένησεν· ἐκπλήθη λοιπὸν ἐπάνω εἰς ἓν ἄθλιον ξηρὸν ἀχυρόστρωμα, πλησίον τοῦ παραθύρου καὶ

ἀπὸ ἐκεῖ ἐβλῆπε τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου νὰ ἔρχονται τὸ πρῶτ' καὶ νὰ φεύγουν τὸ ἐπείρας, ἔκρουε τὸ κελεύθρον τῶν πτηνῶν, τὰ ὁποῖα ἐπέτῳν εἰς τὴν ἀντικρυνὴν στέγην, καὶ διέκρινε τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψηλοῦ δένδρου, τὸ ὁποῖον ἦτο φυτευμένον ἐντὸς ἐκὸς γειτονικοῦ κήπου.

Μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν θροαστικὸν ἐκείνον διήλθεν ἓν παιδίον· ἔρριψεν ἓν βλέμμα εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρτήρησε τὸ μικρὸν χλωμὸν ὄρφανόν. Ἀμὰ τὸ παρτήρησε, τὸ ἐλυπήθη, ἠσθάνθη συμπάθειαν δι' αὐτό, ἠπλωσε τὴν χεῖρά του διὰ μέσου τοῦ παραθύρου, τὸ ὁποῖον, ὡς γνωρίζετε, δὲν εἶχεν ὑλούς, καὶ τῷ ἔδωκε τὸ πορτοκάλιον τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰς τὰς χεῖράς του. Τὸ ὄρφανόν τὸ ἔλαβε μὲ τὰ ἰσχνὰ καὶ φεγγερά δάκτυλά του, τὸ δὲ παιδίον ἐφυγεν ἀμέσως· διηγήθη ἔπειτα εἰς τοὺς φίλους του πόσον συμπαιθητικὸν ἦτο τὸ δυστυχὲς ἐκεῖνο παιδίον, ἐκείνοι τὸ διηγήθησαν εἰς ἄλλους φίλους των, καὶ τοιοῦτοτρόπως δὲν παρήχρητο ἡμέρα χωρὶς ἓν παιδίον νὰ σταματῆσθαι εἰς τὸ παράθυρον καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὸ ὄρφανόν ὀπωρικὰ ἢ ἄνθη.

Κάνεν ἀπὸ τὰ παιδία ἐκεῖνα δὲν ἐγνώριζε τὸν μικρὸν ἀσθενῆ· κανὲν δὲν ἔξευρε τὸ ὄνομά του, οὔτε τὸ ἠρώτησεν. Ἐκεῖνα τῷ εἶχον δώσει ἓν ὄνομα παραπονετικὸν συγχρόνως καὶ συμπαιθητικόν· τὸ ὄρφανό μας.

Ἦσαν πολὺ καλὰ παιδία ἐκεῖνα καὶ εἶχον εὐγενῆ καρδίαν. Ποσάκις ἐστερήθησαν τὰ παιγνιδιά των, ποσάκις ἀντὶ ν' ἀγοράσωσι τόσα ὠραῖα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀγαπῶσι τόσον πολὺ τὰ παιδία, ἐκράτησαν τὰ χρήματά των μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ὑπάγωσι κάττι τι εἰς τὸ ὄρφανόν των!

Καὶ ὅταν ἤκουον τὴν γλυκεῖάν του φωνὴν νὰ λέγῃ: εὐχαριστῶ! μέσα ἀπὸ τὸ παράθυρον, ἠσθάνοντο πολλήν, πολλήν χαρὰν καὶ ἦσαν πολὺ περισσότερον εὐχαριστημένα παρὰ ἂν ἐπαίζον.

Ὁ καιρὸς παρήχρητο, ἀλλὰ τὰ παιδία δὲν ἐλησμώνουν τὸ ὄρφανόν των.

Ἦλθε τὸ φθινόπωρον, τὰ πτηνὰ δὲν ἤρχοντο πλέον εἰς τὴν ἀντικρυνὴν στέγην, τὰ

φύλλα τοῦ μεγάλου δένδρου τοῦ γειτονικοῦ κήπου ἤρχισαν νὰ κιτριλίζωσι καὶ νὰ πίπτωσι, καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου δὲν ἦσαν τόσον θερμαὶ ὅσον πρότερον· ἐπλησίαζεν ὁ Νοέμβριος, καὶ τὸ ὄρφανόν ἐκείτο πάντοτε εἰς τὸ ἀχυρόστρωμά του περισσότερον χλωμὸν καὶ περισσότερον μαρμαμένον.

Μίαν ἡμέραν τέλος, τὴν 15 Ὀκτωβρίου, νομίζομεν, ὅταν πάλιν ἓν τῶν παιδίων ἐκείνων ἦλθε καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρά του ἐντὸς τοῦ παραθύρου, διὰ ν' ἀφήσῃ ἓν μικρὸν φόρεμα, ὅπερ παρεκάλεσε τὴν μητέρα του νὰ βράσῃ, διὰ νὰ μὴ κρυώσῃ ὁ μικρὸς ἄρρωστος, τὸ ὄρφανόν δὲν ἠπλωσε πλέον τὴν χεῖρά του νὰ τὸ λάβῃ. Τὸ παιδίον ἐπερίμενε ὀλίγον· ἔπειτα ἐκυψεν ὀλίγον εἰς τὸ παράθυρον καὶ εἶδεν ὅτι τὸ ἀχυρόστρωμα δὲν ἦτο πλέον εἰς τὴν θέσιν του· εἰς μίαν γωνίαν μόνον ἐφαίνετο ἓν μικρὸν ξύλινον νεκροκράββατον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὀλίγα ἄνθη μαρμαμένα, τὰ ὁποῖα εἶχε φέρεῖ τὴν παραμονὴν ἓν παιδίον.

Τὰ παιδία ἔχασαν πλέον τὸν προστατευόμενόν των! τὸ ὄρφανόν ἀπέθανε! . . . καὶ, ὅταν διερχόμενος τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἶδον ἓν παιδίον νὰ κλαίῃ, νὰ κλαίῃ, σπογγίζον τὰ δάκρυά του, καὶ τὸ ἠρώτησα: « διὰ τί κλαίεις; » μὲ ἀπεκρίθη μὲ πικράπον καὶ μέφωνῆν διακοπτομένη ἀπὸ λυγμῶν: « ἀπέθανε τὸ ὄρφανόν μας! . . . »

ΑἰΜΥΓΑΙΟΣ ΒΗΜΑΡΜΕΝΟΣ.

Ο ὙΠΝΑΡΑΣ

Ὑπναρά! τί χασμάσαι τόσον πολὺ καὶ ἀνοίγεις τὰς σιαγόνας σου καὶ τρίβεις τοὺς ἐξωγακόμενους σου καὶ ἡμικλειστοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τανύσσαι; δὲν ἤξεύρεις ὅτι πρὸ πολλοῦ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος; ὁ μικρὸς σου ἀδελφός, ὁ ὁποῖος εἶνε μόλις δύο ἐτῶν, ἐξύπνησε πρὸ δύο ὡρῶν, καὶ σὺ κοιμάσαι ἀκόμη;

« Ὁ ὕπνος εἶνε γλυκὺς », λέγεις, « ἀφ' οὗ νυστάζω ἀκόμη ὅς κοιμηθῶ ἀκόμη ὀλίγον » καὶ στρέφεις ἀπὸ τὸ ἄλλον πλευρόν· καὶ ὅμως αἱ ὥραι παρήχρονται, αἱ πολύτιμοι ὥραι τῆς ζωῆς σου, καὶ σὺ μένεις κάτω ἀπὸ τὸ ἐπάπλωμα ἐξηλωμένους; Νομίζεις ὅτι ὁ καιρὸς σὲ περιμένει νὰ ἐξυπνήσῃς; ἐκεῖνος τρέ-

Ὁ Ὑπναράς.

χει, καὶ σὺ τὸν χάνεις! καὶ ὅταν τέλος καταρθώσῃς νὰ ἐξυπνήσῃς κάθισαι ἐντὸς τῆς κλίνης σου νυστάζων καὶ χασμάμενος καὶ τανυόμενος· τί δύναται νὰ κάμῃ εἰς τὴν ζωὴν του εἰς ὕπναράς, εἰς ὀννηράς, εἰς μαλθακὸς ὅπως εἶσαι σὺ; διὰ τί δὲν πηδάς ἀμέσως ἀπὸ τὴν κλίνην σου εὐθυμὸς, ζωηρός, δροσερός; Τί κατὰστάσεις εἶνε αὐτή; διὰ τί δὲν φέρεις καὶ τὴν ἄλλην σου περικνημίδα, ἀλλὰ τὴν ἀφήκεις νὰ σῦρεται κατὰ γῆς; Ἐνδύσου λοιπόν! Πότε θὰ μελετήσῃς; πότε θὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ σχολεῖν; δὲν θὰ προφθάσῃς· ἢ ἂν προφθάσῃς δὲν θὰ ἤξεύρῃς τὸ μάθημά σου, καὶ ὁ διδάσκαλός σου θὰ σὲ ἐπιπλήξῃ καὶ θὰ καταισχυρῆς πρὸ τῶν συμμαθητῶν σου.

Πότε δὲν ἤκουσας καὶ σὺ τὸν ἐπαινον τοῦ διδασκάλου σου, διότι ποτὲ δὲν ἤξευρες τὸ μάθημά σου· καὶ πῶς ἠδύνασο νὰ τὸ μάθῃς, ἀφ' οὗ ἐξυπνάς τόσον ἀργά; οὕτω, νομίζεις, μανθάνονται τὰ γράμματα; τὰ γράμματα ἀπαιτοῦσι κόπον· καὶ ἂν δὲν μάθῃς γράμματα τί θὰ γίνῃς; θὰ σὲ περιφρονῶσιν ὅλοι· θὰ φοβῆς ἐσχισμένα παλαιονεύματα, καὶ θὰ ἐπαιτῆς τὸν ἄρτον σου, καὶ ὁ ἀποθάνῃς

ἄθλιος. Ἐνδύσου λοιπόν, ὀννηρέ, καὶ ἀρχίσον νά μελετᾷς· ὦ! μὴ νυστάζῃς, ἐξύπνα, ὕπναρά, ἐξύπνα!

ΦΙΛΟΜΗΛΑ.

ΤΙ ΔΕΝ ΠΘΕΛΕ;

— Ὄχι! δὲν θέλω! δὲν θέλω! ἀνέκραξε μίαν πρωτὴν ἢ μικρὰ Κλεοπάτρα, ἐγερθεῖσα τῆς κλίνης καὶ ἐνδυομένη.

Τί ἀρὰ γε δὲν ἤθελεν ἡ μικρὰ κορασὶς; — Δὲν θέλω, δὲν ἔχω διόλου διαθέσιν νὰ προσευχηθῶ, ἐπανελάβην ἡ αὐτὴ φωνή.

Καὶ μετ' ὀλίγον ἐνδυθεῖσα παρουσιάσθη εἰς τὴν μητέρα της, ἥτις ἦτο εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἤκουσεν ὅλας τὰς φωνὰς της.

— Καλὴν ἡμέραν, μήτερ, εἶπε· καὶ ἐκάθησεν εἰς τὰ γόνατά της.

— Εἶσαι καλὰ, Κλεοπάτρα μου; ἠρώτησεν ἡ μήτηρ ἐναγκαλιζομένη καὶ φιλοῦσα τὴν μικρὰν κόρην της.

— Πολὺ καλῶ, μήτέρ μου.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, ἐξύπνησα σήμερον δυναστάτη· διὰ τοῦτο ἅμα ἠγέρθητι πύχαρ· στήσα τὸν Θεόν, διότι ἐφρόντισε καὶ δι' ἐμέ.

— Ἀλήθεια; εἶπεν ἡ Κλεοπάτρα μὲ φ-

νήν μαρτυρούσαν, ότι ή συνείδησίς της αμέσως ήρχισε να τήν ελέγχει.

— Έβαλες κάμμιν φοράν τόν δάκτυλόν σου εις τόν σφιγμόν μου; ήρώτησεν ή μήτηρ μετ' όλίγον.

— Όχι, ποτέ μου!

— Λοιπόν ψηλάφησέ τον τώρα' αισθάνεσαι πώς πάλλει;

— Μάλιστα, μήτέρ μου.

— Εάν παύση να πάλλη, θα άποθάνω τήν ίδιαν στιγμήν.

— Ω μήτηρ! είπεν ή Κλεοπάτρα περίφοβος και έναγκαλιζομένη τήν μητέρα της ποτέ δέν πρέπει να παύση.

— Και όμως αυτό δέν είνε εις τήν έξουσίαν μου' δέν ήμπορώ εγώ να τόν κάμω να μη παύση.

— Ποίος λοιπόν ήμπορεί;

— Ο Θεός! Άκουσον όμως, κόρη μου' και σύ έχεις σφυγμόν, αλλά δέν ήμπορείς ούτε να τόν κινήσης, ούτε να τόν σταματήσης. Μόνος ο Θεός δύναται τούτο. Ποίος λοιπόν άλλος, άν όχι ο Θεός, ο όποιος μόνος έχει τήν έξουσίαν επί της ζωής και του θανάτου μας, δύναται να φροντίζη δι' ήμάς;

— Δέν ήξεύρω, είπε τό κοράσιον σκεπτικόν.

Μετ' όλίγον δέ ή μήτηρ επανέλαθεν:

— Έννοείς λοιπόν, ότι, άμα εξύπνησα σήμερον, ή πρώτη μου φροντίς ήτο να εύχαριστήσω τόν Θεόν, ο όποιος έμερίμνησε περί της υγείας μου. Έλπίζω δέ, ότι θα φροντίση και δι' όλους μας. Τί λέγεις λοιπόν; δέν νομίζεις, ότι θα είνε καλόν να ζητήσης και σύ ή ίδια τήν προστασίαν του Θεού και να τόν εύχαριστήσης, διότι έμερίμνησε τήν νύκτα ταύτην περί σου;

— Μάλιστα, μήτέρ μου, απήντησεν ή Κλεοπάτρα. Και άμέσως κατέβη από τας άγκάλας της μητρός της και έπεσεν εις τά γόνατα' και ούτω γονυπετής και κύπτουσα τό πρόσωπόν της, έζήτησε τήν εύλογίαν και τήν προστασίαν του Θεού δι' όλην τήν ήμέραν, και εύχαρίστησεν αυτόν, διότι διεφύλαξεν αυτήν και κατά τήν νύκτα ταύτην.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ.

ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΑΠΗΣ, ΒΡΟΝΤΗΣ, ΚΕΡΑΥΝΟΥ

Ίδού, μικροί μου αναγνώσται, επανέρχομαι να σας είπω τι είνε ή άστραπή, τι ή βροντή, τι ο κεραυνός' αλλά, θα μοι άντείπη τις εξ ύμών, άφού τα φαινόμενα ταύτα συμβαίνουσι τόσον ύψηλά εις τήν άτμοσφαιραν, τίς άπετόλμησε να άναβή εκεί, δια να μάς είπη πώς γίνονται;

Ω! άνέβησαν πολλοί, τοι μηρότεροι βεβαίως από σας, και περί των ταξειδιωτών αύτών του άέρος άλλοτε θα σας όμιλήσω. Μή νομίσετε όμως, ότι δια να μάθη τις τι είνε ή άστραπή, τι ή βροντή, τι ο κεραυνός έχει ανάγκην να άναβή εις τά νέφη' τό σπουδαστήριον ενός σοφού είνε αρκετόν, διότι και τήν άστραπήν και τόν κεραυνόν ήδυνήθησαν οι σοφοί να κάμωσι έντός του σπουδαστηρίου των άπραλλάκτως ως γίνονται και εις τά νέφη.

Ημπορεί λοιπόν κανείς να κάμνη άστραπάς, βροντάς και κεραυνούς; Εί τι ώραίον παιγνίδιον! θα άνακράξωσιν οι ζωρότεροι εξ ύμών.

Είνε αληθές ότι τό παιγνίδιον είνε ώραίον, αλλά είνε παιγνίδιον επικινδυνόν δι' εκείνον, όστις δέν έχει τόν νοϋν του πλήρη με έπιστημονικάς γνώσεις' ώστε απελπισθήτε, μικροί μου φιλοπαίγμονες, ότι θα δοκιμάσητε τό παιγνίδιον αυτό! Περιορισθήτε τώρα να μάθητε πώς γίνονται αι άστραπαί και τά λοιπά φαινόμενα, όταν δέ γίνητε μεγάλοι και ίσως σοφοί, τότε θα δυνηθήτε και έντός του σπουδαστηρίου σας να κάμνητε, και σεις, άστραπάς με βροντάς και κεραυνούς.

Οι άνωτόμοι όμως εξ ύμών θα έπιθυμώσι να μάθωσι τουλάχιστον τό μυστικόν, πώς δύναται τις να κάμη άστραπάς έντός του σπουδαστηρίου του. Ίδού πώς:

Υπάρχει μία μηχανή ή όποία λέγεται ήλεκτρική μηχανή. Τό σπουδαιότερον μέρος της μηχανής αύτης είνε εις δέλιος δίσκος στρογγύλος, ό όποιος περιστρέφεται, και, περιστρεφόμενος, τρίβεται μεταξύ τεμαχίων ύφάσματος καλλίνου. — Τί γίνεται τότε; — Όλοι σας πιστεύω ότι τό έννοήσατε. — Έ-

λος τρίβεται επί καλλίνου ύφάσματος, αναπτύσσεται λοιπόν ήλεκτρισμός. Ίδού μία μηχανή ή όποία μάς παράγει ήλεκτρισμόν!

Ο δίσκος της μηχανής αύτης είνε αρκετά μεγάλος και δια τούτο μάς φέρη και μεγάλην ποσότητα ήλεκτρισμού. Εάν πλησιάσωμεν εις τήν μηχανήν αύτήν, τήν φέρουσαν τόν ήλεκτρισμόν, έν έτερον σώμα άνηλέκτριστον, τότε παρατηρούμεν ότι εις ζωρός ήλεκτρικός σπινθήρ γίνεται μεταξύ της μηχανής και του άνηλεκτρίστου σώματος, και ο σπινθήρ αυτός παρακολουθείται υπό κρότου.

Τί άρά γε είνε ο σπινθήρ αυτός και ο κρότος; Ίδού τι μάς λέγει ή έπιστήμη' όταν εις έν σώμα ήλεκτριζόμενον πλησιάση, χωρίς να τό έγγίση, έτερον σώμα άνηλέκτριστον, τότε και τό δεύτερον αυτό σώμα ήλεκτρίζεται' τούτο ώνομάσθη ήλεκτρισμός εξ έπιδράσεως. Διατι δέ συμβαίνει τούτο; Διότι εις έκαστον σώμα υπάρχει ήλεκτρισμός χωρίς να φαίνεται, όταν δέ σώμα τι ήλεκτρισθέν δια της τριβής πλησιάση εις έτερον, κάμνει, ώστε να άναφνή και εις τό έτερον σώμα ο ήλεκτρισμός. Αλλά συμβαίνει κάτι τί άλλο' εάν π. χ. τό έν σώμα φέρι βετικόν ήλεκτρισμόν, τό άλλο θα λάβη αρρητικόν, ώστε οι δύο αντίθετοι ήλεκτρισμοί εύρίσκονται άπέναντι. Όταν οι δύο αντίθετοι ήλεκτρισμοί εύρίσκονται άπέναντι, εις ικανήν άπόστασιν, τότε δέν δύναται επί πολύ να διατηρηθώσι, αλλά έχουν τήν περιεργον ιδιότητα να συνευαϋνται και να εξαφανίζωνται, ένώ ταυτοχρόνως παράγουσι λαμπρόν σπινθήρα και κρότον. Ο σπινθήρ λοιπόν είνε τό άποτέλεσμα της ένώσεως των δύο αντίθετων ήλεκτρισμών.

Όλα όσα σας είπον δέν σας φαίνονται ως έν ώραίον παιγνίδιον, τό όποιον ήθέλατε επαναλάβει και σεις άν είχετε μίαν ήλεκτρικήν μηχανήν; Ερωτήσατέ με τώρα τί είνε ή άστραπή, τί ή βροντή; Τίποτε άλλο, μικροί μου φίλοι, είμή τό παιγνίδιον τό όποιον σας παρέστητα γινόμενον με τήν ήλεκτρικήν μηχανήν, με μόνην τήν διαφοράν, ότι άντι να έχωμεν μίαν ήλεκτρικήν

μηχανήν εις έν στενόχωρον σπουδαστήριον, εις τήν γένεσιν της άστραπής έχωμεν περισσότερας ήλεκτρικάς μηχανάς, δηλαδή τά νέφη, εις τήν ευρύχωρον άτμοσφαιραν.

Η γη είνε, σας είπον άλλοτε, ή μεγάλη άποθήκη του ήλεκτρισμού. Έν νέφος διερχόμενον πλησίον της γης, λαμβάνει ήλεκτρισμόν, και ακολουθώς ύψούμενον εις τόν άέρα, χησιμείει καθώς ή ήλεκτρική μηχανή δια να ήλεκτρίζη και άλλα νέφη. Εάν συναπαντηθώσι δύο νέφη φέροντα αντίθετους ήλεκτρισμούς και εάν αι ποσότητες του ήλεκτρισμού είνε μεγάλαί, τότε γίνεται ή ένωσις των δύο αντίθετων ήλεκτρισμών, και ιδού τότε γίνεται ή άστραπή ή σχίζουσα τά μελανά του ουρανού νέφη. Έννοείτε λοιπόν τώρα, ότι ή άστραπή δέν είνε τίποτε άλλο παρά εις μέγας ήλεκτρικός σπινθήρ, άπαραλλάκτος με τόν μικρόν εκείνον, τόν όποιον ως παιγνίδιον σας παρέστητα γινόμενον εις τήν ήλεκτρικήν μηχανήν;

Θά με έρωτήση όμως κανείς εξ ύμών: « Πάν όπερ έχει φώς παρέχει και θερμότητα; παρέχει άρά γε και ή άστραπή θερμότητα; » Βεβαίως, και θερμότητα πολύ μεγάλην. Ταύτο τό παρατήρησαν όχι εις τήν άστραπήν των νεφών, αλλά εις τήν μικράν άστραπήν της ήλεκτρικής μηχανής.

Ένεκα δέ της υπερβολικής θερμότητος, τήν όποιαν παράγει ή άστραπή, θερμαίνεται ο άήρ της άτμοσφαιρας και τίθεται εις άναστάτωσιν' και άποτέλεσμα της άναστατώσεως του άέρος είνε ο θόρυβος, ο όποιος ακολουθεί τήν άστραπήν και τόν όποιον ώνομάζομεν βρογγήν. Η βροντή άκούεται όλίγον χρόνον μετά τήν λάμψιν της άστραπής, διότι οι οφθαλμοί μας είνε πολύ ισχυρότεροι από τά ότα μας' βλέπομεν ένα φίλον μας μακρόθεν, αλλά πρέπει να πλησιάση δια να άκούσωμεν τήν φωνήν του. Πολλάκις θα βλέπετε, μικροί μου αναγνώσται, άστραπήν και δέν θα άκούετε βροντήν' τούτο σημαίνει ότι ή άστραπή γίνεται πολύ μακράν, ώστε ή βροντή δέν φθάνει εις τά ότα σας.

Τί είνε όμως ο κεραυνός, ο όποιος τόσον μάς φοβίζει; Μη πιστεύητε ότι ο κεραυνός

είναι κάτι το όποιον πέφτει από τον ούρα-
νόν. Όχι! ο κεραυνός είναι και αυτός αστραπή,
μέ μόνην τήν διαφοράν ότι ή μὲν κυρίως
αστραπή γίνεται μεταξύ δύο νεφών, ο δὲ κε-
ραυνός γίνεται μεταξύ νέφους καὶ τῆς γῆς.

Ὁ κεραυνός γίνεται εἰς μέρη ὕψηλά. Ἐὰ
ὕψηλά δένδρα εἰς τὴν ἐξοχὴν, τὰ ὕψηλά οἰ-
κοδομήματα καὶ τὰ κωδωνοστάσις εἰς τὰς
πόλεις εἶνε τὰ μέρη ἐπὶ τῶν ὁποίων γίνεται
ὁ κεραυνός, διὰ τοῦτο εἶναι ἐπικινδυνον νὰ
καταφεύγῃ τις εἰς αὐτὰ ἐν καιρῷ καταιγι-
δός, διότι κινδυνεύει νὰ φανεωθῇ ὑπὸ τοῦ
κεραυνού.

Πῶς ὁμοίως γίνεται ὁ κεραυνός; Ὅταν διέρ-
χεται ἐν νέφος ἠλεκτρισμένον ὑπεράνω τοῦ
ὕψηλου δένδρου ἢ τοῦ ὕψηλου οἰκοδομήμα-
τος, ἐνεργεῖ καθὼς ἐνεργεῖ ἡ ἠλεκτρικὴ μη-
χανὴ ἐπὶ τοῦ πλησιάζοντος πρὸς αὐτὴν σώ-
ματος, δηλαδὴ τὸ ἠλεκτρίζει, ἀλλὰ μὲ
ἠλεκτρισμὸν ἀντίθετον ἀπὸ τὸν ἠλεκτρισμὸν
τοῦ νέφους. Ἐχομεν λοιπὸν τότε τὰ δύο
εἶδη τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, δηλαδὴ τὸ μὲν ἐν ἐπὶ
τοῦ νέφους τὸ δὲ ἕτερον ἐπὶ τοῦ οἰκοδομή-
ματος. Βάν δὲ αἱ ποσότητες τῶν δύο ἠλεκ-
τρισμῶν εἶνε μεγάλαι, γίνεται ἡ ἔνωσις αὐ-
τῶν, ὅταν τὸ νέφος πλησιάσῃ πρὸς τὸ ὕψη-
λόν οἰκοδομημα, καὶ τότε παρεούθι; ἀναφαί-
νεται ὁ ἠλεκτρικὸς σπινθήρ συναδεδεμένος
ὑπὸ φοβερᾶς βροντῆς. Τὸ μέρος ἐπὶ τοῦ
ὁποίου γίνεται ὁ κεραυνός κατασπινθρίζεται,
ὡσάντι ὕλική τις δύνανται ἐνέργει τὴν κατα-
στροφὴν.

Τί δὲν κάμνει ὁμοίως ὁ σάφης ναός! Καὶ τοῦ
κεραυνού τὴν δύναμιν κατώρθωσεν ὁ ἄνθρωπος
νὰ ἐκμηδενίσῃ διὰ τῶν ἀλεξικεραυνῶν, περὶ
τῶν ὁποίων ἄλλοτε θὰ σὰς ὁμιλήσωμεν.

Τόσα εἶχον νὰ σὰς εἶπω περὶ τῆς ἀστρα-
πῆς, τῆς βροντῆς καὶ τοῦ κεραυνού. Πῶς σὰς
ἀφίνω. Ὅταν ἴδῃτε συμβαίνοντα τὰ φαινό-
μενα ταῦτα ἐν τῷ οὐρανῷ, νὰ ἐνθυμηθῆτε τὴν
ἀγαπῶσάν ὑμᾶς «Διαπάλασιν τῶν παιδῶν».
Ἐγὼ περιμένω νὰ ἴδω τὴν χιόνα λευκαίνου-
σαν τὸν Ἰμμητόν μας, διὰ νὰ τρέξω νὰ λάβω
ὀλίγην, τὴν ὁποίαν θὰ σὰς ἀποστείλω μὲ
τὸ προσεχὲς φύλλον α τῆς Διαπάλασεως τῶν
παιδῶν».

ΜΙΑΤ. II.

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Ὁ ἄγγελός μου ἔπεσε
Γλυκὰ στὴν ἀγκαλιά μου
Νὰ πάρῃ τὰ φίλά μου,
Γλυκὰ νὰ κοιμηθῇ.

Θεὸ μου, τὸ παιδάκι μου,
Θεὸ μου, φύλαξέ το
Καὶ ἀποσοίμησέ το
Καλὰ νὰ σηκωθῇ,

Ν' ἀνοίξῃ τὰ μάτια του
Καὶ τὰ μικρά του χεῖλη,
Φιλᾶει νὰ σοῦ στείλῃ,
Ἐνα γλυκὸ φίλ.

Ἐν Σὲ καὶ τὴν Πατρίδα του
Δόσας, θεὸ, νὰ ζήσῃ
Καὶ νὰ σὰς ἀγαπήσῃ
Πολύ, πολὺ, πολὺ.

Κι' ἂν ἴσως ἄνδρας μοῦ γενῇ,
Κι' ἂν ἴσως μεγαλώσῃ
Ἰὸ αἷμά του νὰ δώσῃ
Ἐνὰ σὰς καὶ τὴν ψυχὴν.

Καὶ τότε ἔγω' ἐπέφηρα
Ἐνὰ τὴ θανά τοῦ γοῦσού μου
Θι γράψω στοῦ παιδίου μου
Τὸ μῆμα μοναχί;

« Διαβίετε, κοῦ διαβίνατε,
Στὴν πίστ' αὐτῆ σιχθῆτε
Τὴν κλίση μὴν παύετε
Ἐνὰ κριβοῦ παιδίου,

« Ὅπου κοιμᾶται τὸν γλυκὸν
Τὸν ὕπνον τιμημένον,
Δενόστε τρανωμένον
Καὶ τοῦ παλληκαρίου! »

ΑΧ ΠΑΙΔΜΕΣ.

ΤΟ ΕΛΑΤΤΩΜΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ

Διατί οὐδεὶς ἠγάπα τὴν Ἀντιγόνην; Ἀλλὰ
πρῶτον ἠξούρατε, καλκί μου κωνανώστρικι,
τί ἦτο ἡ Ἀντιγόνη; Ἦτο κοράσιον μὲ μυρία
χαρίσματα, κοράσιον πλασθὲν διὰ νὰ ἀρέσῃ.
Ἐίχε μεγάλους μαύρους ὀφθαλμούς, μακρὰν
καστανὴν κόμην, χαρακτηριστικὰ συμμε-
τρικώτατα. Οἱ βλέποντες αὐτὴν διὰ πρῶτην
φορὰν ἔλεγον: Τί ὠραία κόρη! Ὅταν ὁμοίως
ἐθεώρουν αὐτὴν ἐκ τοῦ πλησίον, παρέστηρουν
ὅτι οἱ μαύροι ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν ὀλίγον
ξηροὶ, ὅτι ἡ ἔκφρασις τῶν ἦτο ὀλίγον ἀλα-
ζωνικὴ, ὅτι τὸ μικρὸν ῥοδόχρουν στόμα τῆς
ἐκλείετο ὑπερρηφάνως, καὶ ὅτι ἐκ τῆς στά-

Ὁ ἄγγελός μου ἔπεσε
Γλυκὰ στὴν ἀγκαλιά μου

Νὰ πάρῃ τὰ φίλά μου
Γλυκὰ νὰ κοιμηθῇ.

σεως ὀλοκλήρου τοῦ σώματός της, ἐκ τοῦ
τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον, ὅταν ἴστατο ὀρθή,
ἐκκλινεν ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐρχίνοτο ὡς
νὰ ἔλεγε πρὸς πάντας: Παρατηρεῖτέ με,
θαυμάζετέ με, ἀλλὰ μὴ, μὴ μὲ ἐγγίσετε!
Ἐκ τῶν διδασκαλισῶν τῆς οὐδεμὴ ἠγά-

πα τὴν Ἀντιγόνην καὶ ὁμοίως ἡ Ἀντιγόνη
ἦτο ἡ καλλιτέρα μαθήτρια, ἦτο ἡ πρώτη
καὶ ἡ εὐτακτωτέρα εἰς ὅλα τὰ μαθήματα.
Διατί λοιπὸν δὲν τὴν ἠγάπων;
Αἱ συμμαθήτριά της ἐπίσης οὐδεμίαν
ἤσθοντο πρὸς αὐτὴν ἀγάπην. «Καὶ τί πα-

ράδοξον δύναται τις νά εἶρη εἰς τοῦτο! » ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἐνίοτε ἡ Ἀντιγόνη, « ζηλεύουν, διότι μὲ βλέπουν πάντοτε πρώτῃν ».

Ποῦ ἄμως ἀδικον εἶχεν ἡ Ἀντιγόνη νομίζουσα ζηλοτύπους τὰς συμμαθητριάς της; καί, ἂν ἐσκέπτετο ὀλίγον σοβαρώτερον, ἤθελεν ἐννοήσει τὴν πλάνην της. Διότι εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, ἀλλ' εἰς ἕτερον τμήμα, ὑπῆρχεν ἄλλη τις μαθήτρια, ἡ Φιλομήλα, ἐπίσης πρώτη καὶ αὐτή· καὶ ὁμοίως αἱ συμμαθητριάς της τὴν ἠγάπων, τὴν ἐλάτρευον. Πῶς λοιπὸν ἐγένετο τοῦτο; Κατὰ τὰς ὥρας τῶν διαλεμιμάτων αἱ μαθήτριαι ἔτρεχον, ποία πρώτη νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν Φιλομήλαν: « Φιλομήλα, θέλεις νὰ παίξωμεν μαζί; — Φιλομήλα, ἐγὼ δὲν ἐγράφα ἐξήγησιν· εἶνε μία λέξις τὴν ὁποίαν δὲν ἐννοῶ· δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ λεξικόν· θὰ μὲ βοηθήσῃ; Ἄλλη πάλιν τὴν εἶπεν ἀπὸ τῆς χειρὸς διὰ νὰ τῇ ἐμπιστευθῇ μεγάλην τινα θλιψὴν της, ἢ διὰ νὰ τῇ ἀνακοινώσῃ μέγα τι μυστικόν. Καὶ ἡ Φιλομήλα προθύμως πάντοτε ἄφινε τὰ παιγνίδια της καὶ τὰς διασκεδάσεις της πρὸς χάριν ἐκείνων αἵτινες τὴν ἐκάλουν.

« Ἀπὸ ἐμὲ δὲν ζητοῦν τίποτε », ἔλεγεν ἡ Ἀντιγόνη. « Δὲν πταίω λοιπὸν ἐγὼ, ἂν δὲν κάμνω τίποτε χάριν τῶν ἄλλων. »

Ἐλητμόνει ὁμοίως ὅτι πολλάκις εἶχε προσποιηθῆ τὴν κωφὴν, διὰ νὰ μὴ διακοπῇ τὸ παιγνίδιον ἢ τὴν ἐργασίαν της, καὶ ὅτι τοσοῦτον ἦτο ὑπερήφανος διὰ τὰ πρωτεῖά της, ὥστε ὁ κόσμος ἂν ἐχαλοῦσε δὲν εἶδιδε συμβουλὴν εἰς τὰς συμμαθητριάς της. « Δὲν ἐπιτρέπονται ὁμιλίαι κατὰ τὰς παραδόσεις », ἀπεκρίνετο, ὁσάκις τὴν ἠρώτων κρυφίως, πῶς γράφεται ἡ δεῖνα λέξις, ἢ πότε ἐγένετο ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία, ἢ ἄλλο τι παρόμοιον. Ἀληθῶς λοιπὸν ἐκ φόβου μήπως ἀτακτῆσθαι ἐκάφευεν εἰς τὰς τοιαύτας ἐρωτήσεις;

Ἵπῆρχον στιγμαὶ καθ' αἶς ἡ Ἀντιγόνη ἠσθάνετο τὴν ἀπομόνωσίν της καὶ ἐλυπεῖτο, διότι δὲν εἶχε στενάς φίλας, ἀλλ' αἱ στιγμαὶ αὐταὶ πολὺ ὀλίγον διήρχον, καὶ διότι οἱ γονεῖς της ἦσαν πλούσιοι καὶ ἐξετέλουν τὰς ὀρέξεις της, καὶ διότι μεταξὺ τῶν συμ-

μαθητριῶν της ὑπῆρχον πολλαὶ λαίμαργοι, αἵτινες ἐπλησίαζον αὐτὴν καὶ τὴν ἐκολάκευον διὰ νὰ συστρώσωσι τὰ γλυκὰ καὶ τὰ ὀπωρικά, ὑπὸ τῶν ὁποίων πάντοτε ἦτο πλήρη τὰ θυλάκιά της. Ἀλλὰ ἡ Ἀντιγόνη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἐννοῇ, ὅτι αὐταὶ δὲν ἦσαν φίλαι· ἄλλως τε καὶ ἡ γενναιοδωρὰ της περιωρίζετο μόνον εἰς τὸ νὰ διδῇ ὅ,τι δὲν τῇ ἤρσκε πλέον, ὅ,τι ὁμοίως τῇ ἤρσκε δὲν τὸ εἶδιδε δι' ὄλον τὸν κόσμον. Φαίνεται, ὅτι δὲν ἠνόησε ὅτι τὰ διδόμενα τότε μόνον ἔχουσιν ἀξίαν, ὅταν δίδονται μὲ θυσίαν.

Ἡ Ἀντιγόνη εἶχεν ἀδελφὴν χαριεστάτην καλουμένην Θελεξίωπην, ἣτις ἦτο τέσσαρα ἔτη μικροτέρα αὐτῆς. Ἀδύνατον ἦτο νὰ εὐρεθῶσι δύο ἀδελφαὶ τοσοῦτον ἀπ' ἀλλήλων διαφέρουσαι. Ἡ Θελεξίωπη ἦτο μικρὰ, ξανθὴ, μὲ ὀφθαλμοὺς γαλανοὺς, οἱ ὁποῖοι μάλιστα ἦσαν γλυκύτεροι καὶ καταδεκτικώτεροι ἀπὸ τοὺς τῆς ἀδελφῆς της. Εἰς τὰ παιγνίδια ἦτο ἀνήτους καὶ ζωηρὰ, κατ' ἀντίθεσιν τῆς Ἀντιγόνης· πάντοτε προθύμη, πάντοτε φιλόδρα, καὶ πολὺ ἀπέχετο κατὰ τὴν φρόνησιν ἀπὸ τῆν ἀδελφῆν της· ἦτο ἐλαφρὰ καὶ ἀστόχαστος ὡς πτηνόν, ἀλλὰ πρὸς πάντας μὲ καλὰς διαθέσεις. Ἢ! ἂν ἡ Ἀντιγόνη ὁμοίωζε πρὸς τὴν Φιλομήλαν, οὐδέποτε ἤθελε λυπήσῃ τὴν μικρὰν ἀδελφῆν της, οὐδέποτε θὰ τὴν ἔκαμνε νὰ κλαύσῃ! ἀλλὰ δὲν τῇ ὁμοίωζεν.

Καθ' ἑκάστην, ὅταν ἐπρόκειτο τὴν πρῶτῃν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σχολεῖον, αἱ αὐταὶ σκηναὶ ἐπανελαμβάνοντο. Ἡ Ἀντιγόνη ἐτοίμη, μὲ τὴν σάκκων εἰς χεῖρας, ἀνέμενε τὴν ὑπέρβριαν μὲ ὕψος σκυθρωπὸν. Μόλις ἡ ὥρα ἦτο ἐβδόμη καὶ ἡμίσεια, καὶ ἐκείνη ἐφώνηζεν: « Ἐλα λοιπὸν τώρα, Σταυροῦλα, θὰ ἀργήσω. Βού, Θελεξίωπη, ἀκόμη θὰ μὲ κάμης νὰ περιμένω κατὰ τὴν συνήθειάν σου! »

Καὶ πράγματι μὲν ἡ Θελεξίωπη ἠγογγύει — καὶ ἦτο ἀξιοκατάκριτος διὰ τοῦτο — ἐνίοτε δὲν εὗρισκε τὸ μολυβδοκόνδυλον, ἄλλοτε ἔχανε τὸ τετραδίον της, ἄλλοτε τὴν ἐροθῆκην της, ἄλλοτε ἐζήτηι τὴν γεωγραφίαν της, ἄλλοτε ἐλητμόνει τὸ φαγητόν της, καὶ πολὺ ἐλυπεῖτο ἀναχωροῦσα πολλάκις

ἀνευ αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ Ἀντιγόνη οὐδέποτε ἐσκέφθη νὰ τὴν βοηθήσῃ εἰς ἀνεύρεσιν αὐτῶν.

Τὸ ἐσπέρας πάλιν τὰ αὐτά. Ἡ Ἀντιγόνη στηρίζουσα τοὺς ἀγκῶνας της ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ τὰς παρειὰς ἐπὶ τῶν χειρῶν της ἐμάνθανε τὰ μαθήματά της μορμουρίζουσα, κατὰ τὴν ἐπάρτατον συνήθειαν ὄλων τῶν μαθητριῶν. Ἐάν ἡ Θελεξίωπη τῇ ἔλεγε μὲ παραπενητικὸν ὕψος: « Δὲν ἐννοῶ τὸ μάθημά μου, καὶ δὲν θὰ κατορθώσω νὰ τὸ μάθω, » ἢ ἂν τὴν παρεκάλει νὰ τὴν ἀκούσῃ, ἡ Ἀντιγόνη ἀπεκρίνετο τραχέως: « Ἄφες με ἤσυχον, » ἐντοῦτοις ὁσάκις ἡ μήτηρ των παρεύρισκετο, ἡ Ἀντιγόνη δὲν ἠνείτο· ἀλλ' ἐκ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὅποιον προσεφέρετο νὰ βοηθήσῃ τὴν μικρὰν Θελεξίωπην, αὐτὴ μετενόει διότι τὴν ἠρώτησε καὶ ὑπέσχετο εἰς ἑαυτὴν νὰ μὴ ζητήσῃ ἄλλοτε καμμίαν χάριν ἀπὸ τὴν ἀδελφῆν της.

Ἡ Ἀντιγόνη εἶχε πάντοτε τὰ πράγματά της ἐν τάξει· ποτὲ δὲν ἔχανε τὰ βιβλία της, ποτὲ δὲν ἐσύρετο δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ ὁ πῖλος της, καὶ τὰ ἐνδύματά της οὐδέποτε εὐρέθησαν λερωμένα ἢ ξεσχισμένα. Ἡ Θελεξίωπη ὁμοίως, ὡς μικροτέρα, δὲν ἠδύνατο νὰ εἶνε τοσοῦτον προσεκτικὴ, τοσοῦτον προσηκτική. Διὰ τοῦτο ἡ Ἀντιγόνη οὐδέποτε ἐσκέφθη νὰ τὴν συνδράμῃ; Διὰ τὴν αἰτίαν, ἂν ποτε ἐσχίζετο τὸ φόρεμα τῆς Θελεξίωπης, δὲν ἐφρόντιζεν ἡ ἀδελφὴ της, ὡς μεγαλειτέρα, νὰ τῆς τὰ διορθώσῃ, διὰ νὰ τὴν σώσῃ ἀπὸ τὰς ἐπιπλήξεις τῆς μητρὸς; Διὰ τὴν αἰτίαν τῶν ποτὲ δὲν τὴν ἐπλησίαζεν, οὐδ' ὁσάκις ἤθελε νὰ παίξῃ ἢ νὰ δεχθῇ θωπεύματα; Διὰ τὴν αἰτίαν πάντες ἐφοβοῦντο νὰ ἐγγίσωσι τὰ πράγματά της, ἀφοῦ ἦταν τόσοσιν καθαρὰ, τόσοσιν τακτικὰ;

Καὶ εἶνε δυνατὸν νὰ ὀνομασθῇ τάξις αὐτὴ; Πρὸς τί ἢ τὴν τὴν οὐλοῦσάν τῃ ἢ τὴν αὐστηρότης; Τίς ἠδύνατο νὰ ἀγαπᾷ τὴν Ἀντιγόνην, ἀφοῦ αὐτὴ οὐδέποτε καὶ πρὸς οὐδένα ἐδείκνυεν ὀλίγην εὐμένειαν, ὀλίγην πραότητα, ἀφοῦ πρὸς οὐδένα ἦτο φιλόφρων, ἀνευ τῶν ὁποίων ὄλα τὰ προτερήματα οὐδέμιν ἔχουσιν ἀξίαν;

Βεβαίως, εἶνε λίαν ἀξίεπαινος ἡ κατορ-

θαύσα νὰ εἶνε ἡ καλλιτέρα μαθήτρια ἐν τῷ σχολείῳ· ἀλλ' ἐάν, διδασκόμενοι ἐκ τῶν βιβλίων σας, δὲν ἐμάθατε νὰ ἦσθε καλαί, ἐπιεικεῖς, πραεῖαι, τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν ἐννοεῖτε τὸν σκοπὸν τῶν βιβλίων σας, ὅτι εἰς μάτην κοπιᾶτε. Παράδειγμα ἡ Ἀντιγόνη. Τὰ βραβεῖα, τὰ ὅποια κατ' ἔτος λαμβάνει, εἶνε βεβαίως ἡ ἀμοιβὴ τῶν κόπων της· ἀλλὰ τὸ βραβεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἡ Φιλομήλα λαμβάνει περισσώτερον ἀπὸ αὐτὴν, καὶ τὸ ὅποιον ἡ Ἀντιγόνη τολμᾷ νὰ ὀνομάζῃ χλευαστικῶς « βραβεῖον τῶν κουτῶν », τὸ βραβεῖον λέγω τῆς φρονήσεως, δηλαδὴ τὸ βραβεῖον τῆς ἀληθοῦς ἀρετῆς, τὸ βραβεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον χωρίζει τὰς ἄλλας μαθητριάς ἀπὸ τὴν καλλιτέραν ἀπὸ τὴν μαλλον ἀξιολάπτουσαν, διὰ τὴν αὐτὸ τὸ βραβεῖον ποτὲ δὲν τὸ ἐλαβεῖν ἡ Ἀντιγόνη;

Διότι. . . . διότι ἔχει ἐν ἐλάττωμα ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια ἐξουδετεροῦσιν ὄλα τὰ προτερήματα. Εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς τὸ ὀνομάσω τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, καλὰ μὲν ἀναγνώστρια; Καὶ νομίζετε ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ σᾶς ἐκθέσω ἐν τῇ μικρᾷ καὶ ἀγαπητῇ σας Διαπλάσει τῶν παιδῶν τὰ ὅσα ἡ Ἀντιγόνη ὑπέφερε καθ' ὄλον αὐτῆς τὸν βίον, ἐνεκα τοῦ ἐλαττώματος αὐτοῦ;

Ἐγὼ θὰ ἠσθανόμην μεγίστην εὐχαριστήσιν, ἐάν, καταλήγων, ἐνταῦθα ἠδύναμην νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ἡ Ἀντιγόνη ἐπαθε μὲν πολλὰ, ἀλλ' ἐπὶ τέλος ἀνεγνώρισε τὸ ἐλάττωμά της καὶ ἐδιορθώθη, καὶ ἐγένετο εὐτυχῆς. Δυστυχῶς ὁμοίως, ὄχι! Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ Ἀντιγόνη οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ πιστεῖσθαι, ὅτι ὄλα αὐτῆς τὰ δυστυχήματα προήρχοντο ἐκ τοῦ ἐλαττώματος τούτου.

Ἀλλὰ τότε λοιπὸν διὰ τὴν Ἀντιγόνην, γηράσασα ἤδη, εἶνε τώρα πλάσμα δυστυχέστατον, ἰδιότροπον καὶ δύστροπον; Διὰ τὴν αἰτίαν εἶνε ἐρημος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἀνευ οἰκογενείας, ἀνευ συγγενῶν; Διὰ τὴν αἰτίαν οὐδένα ἔχει ὄστις νὰ τὴν ἀγαπᾷ, οὐδὲ ἓνα σῶλον τούλουλάχιστον, οὐδὲ μίαν γάταν, οὐδὲ ἐν πτηνόν, καθὼς ἔχουσι πολλοὶ ἄλλοι καταδιωχθέντες ὑπὸ τῆς τύχης; Διὰ τὴν αἰτίαν ἄλλο, παρὰ διότι ἡ Ἀντιγόνη οὐδέποτε ἠγάπησεν ἄλλον ἐν τῷ

κόσμῳ τούτῳ εἰμὴ μόνον τὸν ἑαυτὸν τῆς, καὶ διότι εἰς ἄλλην τῆς τὴν ζωὴν οὐδέποτε ἀμεριμνήσεν ὑπὲρ τῶν ἄλλων;»

Τὸ φανερὸν λοιπὸν ἐκείνο ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον κατέστησεν αὐτὴν τοσαύτῃ δυστυχῆ, τὸ ὁποῖον κατέστησε τὸν βίον αὐτῆς ἀνωφελῆ καὶ ἄχρηστον, τὸ ὁποῖον κατέστησεν αὐτὴν καὶ οἴκτου ἀναξίαν, ἐμαντεύσατε ἤδη πῶς ὀνομάζεται: εἶναι ὁ ἐγωϊσμός.

Μία μόνον φίλη φροντίζει πάντοτε περὶ τῆς Ἀντιγόνης: ἡ μικρὰ ἀδελφὴ τῆς Θελαΐππῃ. Αὐτὴ μὲ τὸν καιρὸν ἐγένετο μεγάλη καὶ ἐγένετο μήτηρ φιλόστοργος καὶ διέμενε καὶ ἀδελφὴ ἀγαθὴ! διότι ἀπὸ τῆς μικρᾶς τῆς ἀκόμη ἡλικίας εἶχαν ἐννοήσει, ὅτι πρέπει νὰ ἤμεθα καλοὶ καὶ νὰ πράττωμεν τί κελὸν καὶ πρὸς ἐκείνους ἀκούη, οἵτινες οὐδόλως μᾶς εὐαρεστοῦσιν.

«Καὶ ἡ Ἀντιγόνη;» μ' ἐρωτᾷ τις ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μου, «τί ἀπέγεινε ἡ Ἀντιγόνη;» ὦ! τὴν Ἀντιγόνην πρέπει νὰ τὴν οἰκτείρετε πλέον! Ὅ, ἀποθάνῃ, χωρὶς νὰ ἐχῇ γνωρίσῃ τὰς δύο μεγαλειτέρως εὐχαριστήσεις τῆς ζωῆς: τὴν εὐχάριστον τοῦ δίδειν καὶ τὴν εὐχάριστον τοῦ λαμβάνειν.

ΚΡΙΤΩΝ.

ΑΣΜΑ ΤΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

Ἡ γυμναστικὴ κρατοῦναι.
 Ἐνδ' ἀνδρίζει καὶ φύγειν.
 Τίς μακρὸν αὐτῆς θέμελλει;
 Παιδίς, κάμετε ἄρχην.
 Ἐπεισομένη ἐν προθυμίᾳ,
 Ἄνευ κρότου, καθ' ἑαυτὴν.
 Προσυχθ'! Ἐν, δύο, τρία!
 Δόξαν φέροι ὁ ἐγών.

Ἄναξίππ' ἐδὼ καὶ κάλοι.
 Κρίαι, δίξυρα ἐκεῖ!
 Καὶ ἰστοὶ μικροί, μεγάλοι.
 Ζήτω ἡ γυμναστικὴ.

Ἄς ποιήσωμεν τὸ σῆμα
 Ῥωμαίων, δυνατὸν.
 Ἡ πατρὶς ἡμῶν ἀκόμα
 Χρῆται νέων μαχητῶν.

ΑΑ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΟΙ ΟΡΤΥΓΕΣ

Τί ὄρατοι ὄρτυγες! Ὁ πατὴρ ἰσταται ἐπὶ μεγάλου λίθου καὶ ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ φαίνεται, ὅτι μένει ἐκεῖ διὰ νὰ προστατεύῃ τὴν φιλόστοργον μητέρα καὶ τὴν πολυάριθμον οἰκογένειάν των. Πόσα μικρὰ ἔχουσι; — Δὲν εἰσέρω ἀριθμῶς. — Ἄς τὰ ἀριθμήσωμεν: 1, 2, 3, 4, 5, τὸ θὸν ἰσταται ἐπὶ τῆς βίχως τῆς μητρὸς του, τὸ δὲ τὸν εἶναι περιμαζευμένον ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς καὶ μάλιστα ἡ μικρὰ του κεφαλὴ εἶνε ὄρατὴ. Τίς εἰσέρωι μάλιστα! πιθανόν αὐτὸ νὰ εἶνε ἄλλης μητρὸς τέκνον, ἀπορφανόμενον, καὶ αὐτὴ νὰ τοῦ περιμαζεύσῃ κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν ὁποῖαν ἔχουσι ὅλαι αἱ ὄρτυγες, νὰ προστατεύωσι τὰ ὀρφανά.

Ἦντες ἤξεύρετέ, ὅτι οἱ ὄρτυγες, ἢ, καθὼς κοινῶς τοὺς λέγομεν, τὰ ὄρτυκια μᾶς ἐπισκέπτονται δις τοῦ εἶτους: τὴν ἀνοιξιν ὅτε μεταβαίνουσιν ἐξ Ἀφρικῆς εἰς Εὐρώπην καὶ τὸ φθινόπωρον μεταβαίνοντες ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀφρικὴν. Διέρχονται δὲ τὴν Μεσόγειον ὁλάσσαν ταξιδεύοντα συνήθως διὰ νυκτός, καὶ ἀναπνύμενα ἐπὶ μακρῶν εἰς τὰς νήσους. Ἀπαρίας ἀξίον εἶνε πῶς τὰ πτηνὰ ταῦτα κατορθοῦσι τὸ μακρὸν αὐτὸ ταξίδιον, ἐνῶ ἵπτανται χαμηλὰ καὶ μετὰ δυσκολίας.

Οἱ ὄρτυγες εἶνε χορῶμα πτηνὰ εἰς τὴν γεωργίαν, διότι τρώγουσι τοὺς σπόγγους καὶ ἄλλα ἐπιβλαβῆ ἕντομα. ὅταν δὲ δὲν εὐρίσκωσι τοιαῦτα τρώγουσι κόκκους ἀγρίων ρυτίων. Ἀλλ' οἱ κάτοικοι τῶν παραλίω μέρων τῆς Εὐρώπης, περιμένουσιν ἀνυπομότως μὲ τὸ ὄπλον, ἢ μὲ τὰ δίκτυα εἰς τὰς χεῖρας τὰ ἀτυχῆ πτηνὰ, καὶ κατὰ τὴν ἀφίξιν των καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν των.

Γνωστὸν εἶνε, ὅτι σμῆνα ἀναριθμητῶν ὄρτυγων φθάνουσιν εἰς Μάνην τῆς Λακωνίας κατὰ μῆνα Αὐγούστου, ὅτε ἀναχωροῦσιν ἐξ Εὐρώπης: οἱ κάτοικοι δὲ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης τοὺς συλλαμβάνουσι διὰ δικτύων, καὶ πολλὰκις θὰ ἔτυχε νὰ ἴδωσιν οἱ μικροὶ μᾶς ἀναγνώσται πωλουμένους ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ζωτανόους ὄρτυγας, οἱ ὁποῖοι μαγειρευόμενοι εἶνε νοστιμώτατοι.

Οἱ ὄρτυγες ἐνδιατρίβουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδά-

ὄρατοι ὄρτυγες.

φους ἐντὸς τῶν καλλιεργημένων ἀγρῶν, ὅπου καὶ φωλοποιοῦσι καὶ τίκτουσι τὰ ὄψ των ὀκτὼ ἕως δέκα τὸν ἀριθμὸν, ἐνίοτε δὲ καὶ δώδεκα. Τὰ ὄρτυκια ἅμα ἐξέλθωσι τῶν ὠν, τρέχουσιν ὀπισθεν τῆς μητρὸς αὐτῶν ἀναπτύσσονται δὲ πολὺ ταχέως, ὅσπερ τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐκκολάφσεως αὐτῶν δύνανται νὰ τρέφονται ἀνευ τῆς μητρικῆς

βοηθείας καὶ νὰ ἵπτανται διὰ πᾶν πτερόγων των λέγουσι μάλιστα, ὅτι εἰς ἡλιμίαν τριῶν μηνῶν δύνανται νὰ ὠτοκλήσωσιν.

Κακῶς πράττουσι οἱ κυνηγοὶ οἱ φονεβόντες τοὺς ὄρτυγας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐλεύσεώς των εἰς Εὐρώπην, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὠτοκλοῦσι καὶ πρόκειται νὰ πολλαπλασιασθῶσιν.

ΣΟΦΙΑ.

ΑΛΩΠΗΣ ΚΑΙ ΓΑΛΗ

Γάτα μία και Ἀλώπηξ ἔξοχῃ περιπατοῦσαν,
Περὶ ἀρετῆς σπουδαίως και αἱ δύο διαλοῦσαν·
Μία τὴν ἑλλην. ἐκινεῖ·
Μὲ πολὺ γλυκερὰ φωνῆ.

Ἀλῶπις ἄβκον σὲ κοπάδι βλέπουν πρόβατο ν' ἔρπάζη
Και μὲ δόντια και μὲ νύχια φοβερὰ νὰ τὸ σπαράξῃ.
«Τὶ κακούργος εἶν' αὐτός·
Φοβερός και μισητός!»

«Διατί κ' αὐτὸς δὲν τρώγει ἄβολο χλωρὸ χορτάρι,
Ἄλλ' ἄθωα ζῶα σφάζει και ποτὲ δὲν κάνει χάρις;
Εἶναι πράξις Ἀσπηρά,
Ἄδικία φοβερά!»

Ταῦτα ἔλεγον ἐκείνας μὲ πολλὴν διακρισίαν.
Κ' ἐνῶ πῆγαιαν στὸν δρόμον, ἡ Ἀλώπηξ μὲ μανίαν
Ἦρπασ' ὄρνιθα καλὴν
Ἐμπροστὰ εἰς τὴν γαλῆν·

Πλὴν και αὕτη κατὰ τύχην ποτικὸν παχὺν ἀρπάζει
Και μὲ δρεξιν μεγάλην γεῦμα ἀμέσως ἐτοιμάζει·
Και δὲν δίδει προσοχὴν
Εἰς τὴν πέριξ ἔξοχῆν.

Μὲ Ἀράχνη ἀπ' ὀπίσω ἀπ' τὸ θρασμα τὰς βλέπει
Και κατηγορεῖ ἐκείνας, λέγει: «Ἄδικο δὲν πρέπει
Στὸν πλησίον μου ποτὲ
Νὰ τὸ κάμω ὡς αὐτὰ!»

Πλὴν στὸ θρασμα τῆς μύγα αἴφνης ἔπρσε, κ' ἐκείνη
Τὴν διπλώνει μὲ τὰ δίκτυα και οὐδὲλλως τὴν ἀφίνει·
Εἶνε δίκαιο αὐτὸ
Στῆς Ἀράχνης τὸν ἰστό!...

Συμβουλευόμενοι τοὺς ἄλλους νὰ μὴ κάμνουν ἄδικίαν·
Ἄλλ' ἀπέχμενοι οἱ ἴδιοι ἀπ' αὐτὴν τὴν ἁμαρτίαν;

Γ. Δ. Θ.

ΜΕΓΑΛΟΙ ἈΝΔΡΕΣ

Πολλὰ παιδιὰ, βεβαίως, ἐπιθυμοῦσι νὰ
γίνωσι μεγάλοι ἄνδρες· ἐνίοτε μάλιστα εὐ-
χαριστοῦνται σκεπτόμενα πόσα θαυμάσια
πράγματα θὰ κάμωσι μίαν ἡμέραν, και πό-
σον θὰ καταπλήξωσι τὸν κόσμον διὰ τῆς
εὐφύας των! Ἄλλ' ἴσως καλλίτερον θὰ ἦτο
νὰ σκέπτονται πῶς δύνανται νὰ γίνωσι με-
γάλοι ἄνδρες, παρὰ τί θὰ κάμωσιν ἐάν γί-
νωσι τοιοῦτοι.

Ἐάν ἐπιθυμῆτε ν' ἀποκτήσετε ὑψηλὸν ἀνά-
στημα — και ἴσως πάντες θέλετε τοῦτο —
πῶς θὰ τὸ ἀποκτήσετε; Βεβαίως δὲν εἶνε
δυνατὸν διὰ μίαν νὰ γίνητε ὑψηλοί, ἀλλὰ
πρέπει τὸ σῶμά σας καθ' ἡμέραν ν' αὐξάνη

ὀλίγον καθ' ὀλίγον τῶρα, ὅτε εἴσθε ἀκόμη
παιδιὰ. Και εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ἐν καθ'
ἡμέραν συγκρίνωμεν τὸ ἀνάστημά σας πρὸς
τὸ ἀνάστημα ἄλλου παιδός, ὃ ὅποιος θὰ
γίνῃ μικρόσωμος, δὲν θὰ ἐνοήσωμεν ἴσως
ποῖος ἤξῃσε περισσότερον τοῦ ἄλλου· τό-
σον ἀνεπαίσθητος εἶνε ἡ διαφορὰ τῆς αὐξή-
σεώς σας. Μὲ τὴν ἐλαχίστην ὁμῶς αὐτὴν
διαφορὰν, ἡ ὅποια μόλις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος
εἶνε καταφανής, γίνεσθε τέλος ὑψηλοί.

Ὁμοίως και ἐν θέλητε νὰ γίνητε μεγάλοι
ἄνδρες και καλοὶ ἄνθρωποι, μὴ νομίζετε,
ὅτι κατὰ τι θὰ συμβῆ, τὸ ὅποσον θὰ σὰς κά-
μῃ τοιοῦτους ἐντὸς ὀλίγου χρόνου και διὰ
μίας. Ἰπάρχουσιν, ἐνοεῖται, παραδείγματα,
ἐξ ὧν μαθαίνομεν, ὅτι πολλάκις ἀπροσδό-
κητόν τι περιστατικὸν συνετέλεσεν εἰς με-
τατροπὴν τοῦ βίου ἀνθρώπων τινων, ἀπὸ
ἀφανοῦς και ἀχρήστου εἰς ἐνδοξόν και ἀφέ-
λιμον. Ἄλλὰ τὸ σὺνθηες εἶνε τοῦτο: ὅτι οἱ
μεγάλοι ἄνδρες ὑπῆρξαν μεγάλα παιδιὰ· δη-
λαδὴ μεγάλα κατὰ τὴν καρδίαν, κατὰ τὸ
πνεῦμα, κατὰ τὴν φρόνησιν. Αὐτὸ θὰ εἴπη
μεγάλα παιδιὰ. Και μεγάλους ἄνδρας ὀνο-
μάζομεν ὄχι τοὺς ἔχοντας μέγα σῶμα και
ὑψηλὸν ἀνάστημα, ἀλλ' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι
ἔκαμαν μεγάλα ἔργα, εὐγενεῖς πράξεις, διὰ
τῶν ὁποίων ὠφέλησαν τοὺς ὁμοίους των και
τὴν πατρίδα των και τὴν ἀνθρωπότητα ὁλό-
κληρον, και ἀφῆκαν τὸ ὄνομά των ἀθάνατον.

Ἐάν λοιπὸν και σύ, μικρὸ μου ἀναγνώ-
στα, ἐπιθυμῆς νὰ γίνῃς μέγας ἀνὴρ, δύνασαι
νὰ τὸ ἐπιτύχῃς ὄχι ὀνειρευόμενος τί θὰ κά-
μῃς ἐάν γίνῃς τοιοῦτος, ἀλλὰ προσπαθῶν
νὰ ἦσαι *μεγάλον* παιδίον. Δὲν θέλω νὰ εἴ-
πω μὲ τοῦτο, ὅτι πρέπει νὰ κάμῃς ἀπὸ
τῶρα μεγάλα και θαυμάσια ἔργα, διότι
τοῦτο εἶνε φύσει ἀδύνατον διὰ τὴν ἡλι-
κίαν σου, ἀλλὰ ὅτι, δήποτε πράττεις, εἴτε
μικρὸν, εἴτε μέγα, νὰ τὸ πράττῃς μὲ προ-
θυμίαν, μὲ ἐπιμέλειαν και μὲ εὐγενῆ καρ-
δίαν.

Ἔσο μετρίφρων, ἐπιμελής, δραστήριος,
εὐπειθής, ἔσο εὐσεβής, δείκνυε ἀγάπην πρὸς
τοὺς ὁμοίους σου και πρὸς τὴν ἐργασίαν, βοή-
θει τοὺς ἀδυνατωτέρους σου μὲ οἰονδήποτε

τρόπον δύνασαι, προσπάθει νὰ ἦσαι χρῆσι-
μος και τότε εἶσαι *μέγα* παιδίον.

Και ἐν ἦσαι μέγα παιδίον, θὰ γίνῃς μέ-
γας ἀνὴρ. ΚΡΙΤΩΝ.

ΤΑ ΠΥΡΡΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ἘΝ ἈΝΕΚΑΩΤΟΝ

— Πάτερ! ἡρώτα ὁ μικρὸς Ἀριστοτέλης
τὸν πατέρα του, προχθές μοι ἐδιηγεῖσθε πῶς
οἱ πρόγονοί μας τοῦ 1821 κατέστρεψαν μὲ
τὰ μικρὰ τῶν πλοιάρια τὰ μεγάλα πλοῖα
τῶν Τούρκων, και μοι ὑπεσχεθήτε νὰ μοι
διηγηθῆτε σήμερον τὸν τρόπον μὲ τὸν ὅποιον
τὰ ἔκαιον. Λοιπὸν θὰ μὲ τὸ εἰπῆτε;

— Βέβαια, μικρὸ μου Ἀριστοτέλες· και
χαίρω πολὺ, διότι δείκνυεις τόσον ἐνδιαφέ-
ρον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους σου. Ἄκου-
σον λοιπὸν: Τὸ πρῶτον ὄπλον, μὲ τὸ ὅποιον
ἔκαιον και κατέστρεφον τῶν ἐχθρῶν μας τὰ
πλοῖα, ἦτον ὁ πατριωτισμὸς τῶν ὁ διάπυρος
και ἡ μεγάλη των ἀνδρεία, διὰ τῶν ὁποίων
ἐπεριφρόνουν κάθε κίνδυνον· ἔπειτα δὲ ἄλλο
μέσον ἦσαν τὰ *πυρρολικά*, ἢ, ὅπως τὰ
ὀνόμαζον οἱ ναυτικοὶ μας τότε, τὰ *μπουρ-
λότα*.

— Τί ἦσαν, πατέρα, τὰ *πυρρολικά*; τὸ
λέγω καλά; τὰ *πυρρολικά*;

— Μάλιστα, τὰ *πυρρολικά* ἦσαν πλοιά-
ρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔθετον διαφόρους εὐ-
φλέκτους και ἐκρηκτικὰς ὕλας, δηλαδὴ
πράγματα, τὰ ὅποια ἀνάπτουν εὐκολα και
ἀνατινάσσονται, οἷον νάρθηαν, ἀσφαλτον και
τὰ παρόμοια· τὰς λέμβους ταύτας διέκλυον
οἱ τολμηρότεροι και γενναίτεροι τῶν
πλοιαρχῶν· τὰς ἔφερον μὲ μεγάλον κίνδυνόν
των πλησίον τῶν τουρκικῶν πλοίων, τὰς
ἤναπτον, τὰς προσεκόλλων εἰς τὰ ὀθωμα-
νικὰ πλοῖα, εἰς τὰ ὅποια μετέδιδον τὰς
φλόγας των και τ' ἀνετίναζον εἰς τὸν ἀέρα.
Ὁ κίνδυνος αὐτὸς τῶν ἀνδρείων ἐκείνων προ-
γόνων μας, εἰς τὸν ὅποιον ἐξετίθεντο χάριν
τῆς πατρίδος και τῆς ἐλευθερίας δὲν σὲ συγ-
κινεῖ τέκνον μου;

— Μὲ συγκινεῖ πολὺ και τοὺς θαυμάζω
τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἄνδρας.

— Ἄκουσον τῶρα νὰ σὲ εἰπῶ και ἐν ἀν-
έκδοτον σχετιζόμενον μὲ τὰ *πυρρολικά* και

μὲ τὰς ἀνδραγαθίας ἐνὸς ἤρωος τῆς ἑλληνι-
κῆς Ἐπαναστάσεως, περὶ τοῦ ὁποίου θὰ σοὶ
ὁμιλήσω κάμμιαν ἄλλην ἡμέραν, περὶ τοῦ
Κανάρη. Τὰ *πυρρολικά* τῶν Ἑλλήνων εἶχον
ἐνσπείρει τρόπον εἰς τοὺς δευσιδαίμονας ὀθω-
μανοῦς. Διὰ νὰ δεῖξουν λοιπὸν αὐτοί, ὅτι
δὲν φοβούνται πλέον τὰ *πυρρολικά*, κατε-
σκεύασαν ἐν μεγάλῳ πλοῖον μὲ τρία κατα-
στρώματα, τοῦ ὁποίου τὰ πλευρὰ ἐκάλυψαν
μὲ χονδρὰς πλάκας χαλκοῦ ὥστε νὰ μὴ φο-
βῆται πλέον ἀπὸ τὸ πῦρ, εἰς δὲ τὴν πρῶ-
ραν του ἔγραψαν ὑπερηφάνως μὲ χρυσοῦ γράμ-
ματα: *Δὲν φοβεῖται τὰ πυρρολικά*. Λοι-
πὸν αὐτὸ τὸ ὅποιον «δὲν ἐφοβεῖτο τὰ *πυρ-
ρολικά*» εὐθύς ἅμα ἐξῆλθεν εἰς τὸ πρῶτόν
του ταξιδίον, ἐξῶ ἀπὸ τὰ Δαρδανέλια ὁ Καν-
άρης τὸ ἀνετίναζεν εἰς τὸν ἀέρα!

ΦΙΑΣΤΩΡ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ. — Γιατί, Κωνσταντῆ, τὸ φεγ-
γάρει εἶνε τόσο χλωμὸ;

ΚΩΣΤΑΚΗΣ (σοβαρῶς). — Γιατί δὲν κοι-
μάται δλη-νύχτα. Δ. Γ. Κ.

*

*

Εἰς τὸν μικρὸν Μανώλην ἔδωκεν ὁ διδά-
σκαλὸς του τὸ ἐξῆς πρόβλημα:

«Ἐπῆγξ εἰς τινα πανηγύριν και ἡγόρασα
300 αὐγά πρὸς 7 1/2 λεπτά τὸ ἔν. Πόσα
ἐξώδευσα;

Τὴν ἐπαύριον ἐρωτᾷ τὸν μαθητὴν του:
— Ἐ! λοιπὸν εὐρες τὴν λύσιν τοῦ προ-
βλήματος;

— Πῶς νὰ τὴν εὐρω, ἀπαντᾷ ὁ ἀμελής
Μανώλης· μήπως ἤμην ἐγὼ εἰς αὐτὸ τὸ πα-
νηγύρι νὰ ἰδῶ πόσα ἐδώκατε;

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Δὲν ἔπαρχει πεπωμένον τὰ συμβαίοντα ἐν τῷ
βίῳ τῶν ἀνθρώπων ἔχουσι τὴν αἰτίαν των ἐν τῷ
πνεύματι, ἐν τῇ διαγωγῇ, ἐν τῇ δεξιότητι αὐτῶν.

* Ὁ μόνος ἔνοχος πρὸς τὸν οὐδέμιαν πρέπει νὰ
δεικνύωμεν ἐπιεικειαν εἶνε: ὁ ἑαυτὸς μας· πρὸς
πάντα ἄλλον πρέπει νὰ ὤμεν ἐπιεικεῖς.

* Ὁ ἄργος ἄνθρωπος ὁμιλεῖ πρὸς τὸ στάσιμον
ὕδωρ, ἄνερ ἐκ τῆς ἀκίνησιος του καθίσταται μολυ-
σματικόν.

* Ὁ λόγος τοῦ τιμίου ἀνθρώπου ἰσοδυναμεῖ
πρὸς ὄρνον.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

73

Φωνηεντολόγιον

*ν - χ*θ* - *α*σ*σ*ν - *μ*ρ*ν - θ*σ*α*ζ*ς - *λ*γ*ς -
σ*ε*γ*μ*ς - δ*α* - ν* - *ν*γ*ν*σ*ς, - χ*ρ*ς - μ*ς - ν* -
τ*ς - δ*π*ν*ς - γ*ς - π*ρ*τ*μ*σ*ν - *ς - α*λ*ς - ρ*γ*σ*α*ς
**ς - **ς - δ*α*σ*δ*σ*α*ς, - **ς - τ* - τ*λ*ς - τ* -
ς - θ - χ*τ*π*λ*γ*ς - * - θ* - π*ρ*μ*χ*ρ*ς*θ*ς -
δ* - τ*ς - π*δ*ς - σ*

74

Ελλειπσοσύμφωνον

*Ο - *αυ*ώ*ε*σ* - *ι*ά - *η* - ε*ξ*η* - *α*α*ω*η* -
ου, *ι*ά - *η* - *υ*η* - *ου*, *ι*ά - *α* - *ο*ε*η*α*δ* -
ου - δ*α*ω*ι*ε*ε - δ*ι*ε - δ*α*το* - *αδ*οι*

75

Τι κοινόν μεταξύ κλοίου και σχολείου;

76

Ποία σφαίρα δίν' είνε στρογγύλη;

77

Πώς δυνάμεθα νά γράψωμεν τόν αριθμόν 10 με-
ταχειριζόμενοι έννεάκις τό 1;

78

Διά τών γραμμάτων αεκρς σχηματίσων δύο λέ-
ξεις εκ πάντε γραμμάτων έκαστην.

79

*Όποις είμαι άν μ' άφησες,
Είς τόν θένον σέ βοήθησεν.
*Αν μέ άποκεφαλίσες,
Άδραν θαυμαστήν-τονίζω.

Εν Νοτιοφύω,

Κ. Α. ΔΟΥΡΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ.

ΛΥΣΕΙΣ

66

*Η έγγραττίεα μάς δίδει καί όγιελαν κ' εδύοχλαν
*Ίδονάς ή άκρασία, πλην συγχρόνως άτιμίαν,
*Ασθενεία; καί πτωχίαν.

67

Κατά τά τρία στοιχεία τού άλφαβήτου: νθη.

68

Προσθέτοντες είς τό άμδν τό γράμμα: ζ, καί

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΝ ΤΩ ΓΡΑΦΕΙΩ ΜΑΣ. *Ο Α'. Τόμος « τής Διακλ. τών Παιδών » έκτος άντι φράγκων 2.
(*Αποστέλλεται δέ είς τάς επαρχίας καί τό έξωτερικόν, άν είς τό αντίτιμον τής τόμου προστεθώσι
καί λεπτά 30 διά τά ταχυδρομικά τέλη.)

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταί κατά πάσαν έποχήν τού έτους, προκαταβάλλουσαι όμως όλόκληρον
τήν έτησίαν συνδρομήν καί λαμβάνουσαι τά φύλλα άπό τού πρώτου άριθμού τού τρέχοντος έτους.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καί

ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΗΛΗΡΓΕΤΑ

Εν Ελλάδι φράγκα 2

Εν τώ έξωτερικώ » 3

Είς τούς προμηθεύοντες καί προκαταβάλλοντες 10 συνδρομάς στέλλεται έν φύλλον ΔΟΥΡΕΑΝ επί έν
έτος. Αρίετα 3 ΕΚΠΤΩΣΙΣ δραχμών 20 επί ταίς 100 εκ τού αντίτιμου τών συνδρομών είς τούς
προμηθεύοντες κλείονας συνδρομάς τών 100.

Μικρά ποσά άποστέλλονται καί είς γραμματόσημον. — Άπευθυντέον κατ'εδθείαν πρós τό Γραφείον μας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ετής Διακλάσεως τών Παιδών δόδς Έρμου, 72, πρó τής Καπνεκφέρειας, έν Αθήναις.

Αθήνησι, Τύποις Αδελφών Ηερρζ.

λαμβάνοντας τό κρέας είς τήν γενικήν πείδων έχο-
μεν ζωμδν κρέατος.

69

Τό έπίρρημα: φδε.

70

Σοφός.

71

*Ο Δημοσθένης άπέθανε δηλητηριασθείς.

72

Αΐσων - Ϊάσων.

ΛΥΤΑΙ

Κυρίαι: Αικατερίνη Λάσκαρη, Βασιλική Σείδα,
*Αννα . . . Χρυσή Βουρτζή, Αλεξάνδρα Αϊδανώ, Μα-
ρίκα Πίπιζα. — Ελισάβετ Κ. Θεοφιλου (Μυριοφύ-
του), Εύδοκία Μ. Τζαύρα καί Αικατερίνη Κ. Τζαύρα
(Τριπόλεω);

Κύριοι: Δ. Χ. Βουρτζάκος, Κ. Ι. Σελλάκης,
Ρ. Α. Οικονομόπουλος, Στ. καί Σπ. Παπασπάρκος,
Στ. Έρ. Νικολοβόδη, Η. Σείδας, Ασ. Θ. Ζαζιμης,
Π. Αθανασόπουλος, Ρ. Α. Ρηγόπουλος καί Δ. Α.
Αιβάλιος (Πατρών), Μιλτ. Βιτιάδης (Χίου), Π. Δ.
Μεντζόρος (Τριπόλεω), Άγγελ. Αιθιεράτος Άντων-
ίου (Αιθουρίου).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τό πρώτον βιβλίον τών παιδών ή
ήθικα διηγήματα πρós χρητήν τών άστοκάν καί δη-
μοτικών σχολών (εκ τών τού Μ. Delapalme), με-
ταρραθέντα ήλωθέρως καί ήλωθέντα υπό Κ. Ανα-
γνώστοπουλου, έγγραττίε τής άνωτάτης έκκλησια-
στικής άρχής καί άδεία τού ήλι τής εκπαιδευτικής
ύπουργείου. Άποτελείται εκ 2 τόμων σχήματος 16,
άν δ α', διά τό β' σχολικόν έτος, εκ σελίδων 86.,
τριτάς δεδεμένους γράσα 2, δ δέ β' τόμος διά τό
γ' σχολικαίον έτος εκ σελ. 166 γράσ. 3. Έν Κων-
σταντινουπόλει, 1880, εκ τού τυπογραφείου Α. Κορα-
μηλά, παρ' ή καί πωλείται.

Μικράί άληθεις ιστορίαι διά παιδιά τού
σάρων έως όντά ήτών, κατά τήν Γαλλίδα Νίμη Ζ.
Garrand' υπό Στυλιανής Μαλάκη, μετά εικονο-
γραφιών. Έν Αθήναις εκ τού τυπογραφείου τής Έ-
νώσεως 1880. σελ. 101, 3ρ. ν. 1.